

sicut ipse dicit in euangelio: De die autem illa & hora nemo scit, neq; angeli in caelo, neq; filius hominis, nisi pater solus. Et iterum: sicut fuit in diebus Noe, sic erit aduentus filij hominis. Et rursum: Sicut fulgur egressus ab oriente, & penetrat in occidentem, sic erit aduentus filij hominis. Et post suam resurrectionem, quarentibus discipulis ait: Non est uestrum nosse tempora & momēta, quae p̄posuit in sua potestate. Hinc Petrus apostolus dicit: Dies domini sicut fur in nocte, ita ueniet. Sed quod tunc generaliter futurum est omnibus in resurrectione animarum & corporum, q̄ tidie fit singulis in animabus. Dū enim nō putamus, filius hominis uenit, quando subita morte praue[n]ti, ipsum habemus terminum peccandi, quem & uiuendi. Et dū mala non deserimus sed a malis deserimur, seram agimus penitentiā, non attendentes illud qd scriptum est: Ne tardes cōuerti ad deum, neq; differas de die in diem, ne subito ueniat ira eius, & in tempore uindictae disperdat te.

DE VIRGINIBVS

Matthaei XIII.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis is parabolam hanc: Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro, quem qui inuenit homo, abscondit. Et reliqua.

Virrus & sapientia dei dominus Iesus Christus, nō solum ad suscipiendam humanam naturā, hominibus compati dignatus est, sed etiā humanā ignorantiae condescendens, suis sanctis sermo

nibus rerum temporalium similitudines frequenter adhibuit, ut ex collatione rerum uisibilibus, ad inuisibilibus amorem animos audientium incitaret. **V**nde cum caelestem gloriam studiose amandam doceret, illam rerum similitudinem adhibuit, quas homines plurimum diligere solent, dicēs: **Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro, quē qui inuenit homo, abscondit.**] Vbi thesauri nomine spiritualiter caelestis patriae amorē intelligere debemus, ubi sunt diuitiae quae non deficiunt, thesaurus qui nunquam marcescit, ubi nos dñs thesaurizare admonet, iuxta qđ alibi loquitur, dicēs: **Thesaurizare uobis thesauros in caelo, ubi neq; arugo, neq; tinea demolitur, & ubi fures nō effodiunt, nec furant, & ubi thesaurus tuus sibi & cor tuum.** Qui profecto thesaur⁹ tanto magis cumulatur, quāto magis temporalis thesaurus atq; facultas studiosius pro deo expēditur. **V**nde de eo qui thesaurum inuenit, dicitur: [**Et prae gaudio illius uadit & uendit uniuersa quae habet, & emit agrum illum.**] Ager in quo thesaurus absconditus inuenitur, nos sumus, si tamen in nobis manet caeleste desiderium. **Q**uē ille uenditis oibus comparat, qui corpus suū per caelestis patriae disciplinam affligit in ieiunijs, uigilijs & orationibus. **S**ed & ille agrum cū thesauro inuenit, datis oibus emit, qui crucifigens membra sua cū uitijs & concupiscentijs, **C**hristum sequitur, & quodā modo spiritali uenudatione seipsum mutat, declinando à malo & faciēdo bonum. **N**unc enim thesaurum absconditū in agro, cuidam dominus emere persuadebat cū dicebat: **S**i uis perfectus esse, uade & uende oīa quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurū in caelo;

& ueni, sequere me. Illud autē notandum, quod the-
 saurus inuentus, custoditur ut seruetur, quatenus in-
 telligamus quā studiose in bono opere uanam glo-
 riam cauere debeamus. Sic est enim præsens uita qua
 si uia, latrones autem iuxta uiam, immundi sunt spiri-
 tus, qui illis maxime inuidēt, quos cum spirituali the-
 sauro ad cælestem patriam tēdere cognoscunt, sicut
 per prophetam de eorum capite dicitur. Seder in in-
 dijs cum diuitibus in occultis, ut interficiat innocen-
 tē. Illorum ergo diuitias isti latrones rapiunt, qui p-
 inanem iactāriam bona sua opera corā hominibus
 denudant. Vnde necesse est, ut cū opus bonum exte-
 rius agimus, intentionem deo placendi semper in oc-
 culto teneamus, iuxta quod ipse nos admonet, dicēs: Cū
 facis elemosynam, nesciat sinistra tua quid faciat de-
 xtera tua. Et iterum: Tu autē cum oraueris, intra in
 cubiculum: & clauso ostio, ora patrem tuū, & pater
 tuus qui uidet in abscondito, reddet tibi. Ad accēden-
 dum autem mentem in amorē cælestis desiderij, alia
 similitudo datur cum subinfertur: Iterum simile
est regnum cælorū homini negociatori quæ
renti bonas margaritas, inuēta autē una preciosa mar-
garita, abiit & uendit omnia quæ habuit, & emit
eā. [Vbi preciosa margaritæ noīe, dukedo uel clari-
 tas æternæ patriæ intelligitur, quæ preciosior est cun-
 ctis preciosis rebus, & suauior omnibus delectationi-
 bus. Negociatores autē spiritualiter nos sumus, q̄ de
 terrenis facultatibus cælestem gloriam mercari iube-
 mur. Notandū autem quod ait, [uendit omnia quæ
 habuit & emit eam, quia ille preciosam margaritā
 unam (id est, cælestem patriā) datis omnibus emit, q̄
 non solum terrenis facultatibus, sed etiam p̄prij re

nunciat uoluntatibus. Qui uero sua pauperibus tribuit, sed adhuc proprijs uoluntatibus seruit, preciosam margaritam nondum emit: quia quod carius deo poterat offerre, retinuit. Non enim deus nostra, sed nos quaerit, qui terrenam substantiam non nisi propter lucrum animas dare precepit. Quia ergo negotiatori bonas margaritas quaerenti, bonisq; margaritis sumus comparati, seruare debemus in opere quod accepimus in nomine. Et sicut terrenos negotiatores non maris pericula ab officio negociandi prohibent, non latronum insidiae terrent, non asperi casus irinceris uerant, non hyemis frigus, non aestatis calor retinet, tantum ut terrenum lucrum acquirere possint: ita & nos qui spirituales sumus negotiatores, ab amore caelestis patriae nulla mundi blandimenta retineant, nulla eius aduersitas terreat, nec aliqua tribulatio prohibeat, ut preciosam margaritam amantes, cum Apostolo dicere ualeamus: Quis ergo nos separabit a charitate Christi? Tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Cestus sum autem quia neque mors, neque uita, neque angeli, neque principatus, neque potestates, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare a charitate dei, quae est in Christo Iesu domino nostro. Imitemur & aliud negotiatorum opus. Habent enim hoc proprium hi, qui negociandi operibus insistant, ut si in uno negotio damna incurrerint, studiosius negociandi operibus insistant, quousque quod in una re perdidit, in alia acquirat. Ita ergo & nos, si in aliquo casu damnati animae inciderimus, studiosius incepto bono operi insistamus, ut quod per negligentiam amisimus, per bo-

num opus recuperemus, quatenus ad preciosæ margaritæ lucrum peruenire possimus, & uocē domini audire mereamur, dicentis: **E**uge serue bone & fidelis, quia in pauco fuisti fidelis, supra multa te cōstitutam, intra in gaudium dñi tui. **H**æc autem margarita tam chara est, ut nullis terrenis diuitijs possit comparari: tam uilis, ut sola bona uoluntate possit acquiri. **H**anc margaritā preciosam multis facultatibus **Z**achæus comparare studuit, qui cum huius margaritæ largitorem in domo sua suscepisset, præ nimio gaudio dixit: **D**omine, dimidium bonorum meorū do pauperibus, & si cui aliquid tuli, in quadruplum resti tuo. **H**anc quoq; margaritam uidua illa duobus eris minutis, in gazophylacio iactatis, cōparauit, **C**uius precium ipse testis conscientia, dominus scilicet, colaudauit, dicens: **A**men dico uobis, quia uidua hæc pauper plus omnibus misit, qui miserūt in gazophylacium. **O**mnēs em̄ ex eo quod abundauit illis, miserunt: hæc uero de penuria sua quod habuit, misit totū uictum suum. **H**uius margaritæ pulchritudinē beatissima. **N**. cuius hodie festiuam celebramus festiuitatem, multis diuitijs datis comparauit, quando pro eius amore regni potentiam derelinquens, & thorū regalis matrimonij spernēs, ad spontaneam paupertatem se cōtulit. **V**nde sine dubio, quia regis terreni coniugium contempsit, sponsa effecta est regis cælestis: & quæ noluit cū terreno rege regnare in mūdo, regnat cū **C**hristo in cælo. **E**t quia salutationes & officia refugit regaliū ministrorum, ministrat nunc cū **C**hristo, coniuncta cæteribus angelorū. **E**t ideo dignū est, ut quæ temporalem reginam honore debito ueneramur, hanc deo acceptam reginam deuotis precibus

supplicemus: ut quia nos suo exēplo in nomine Chri-
 sti congregauit, suis nos meritis & orationibus in pre-
 senti uita iucundos efficiat, & in futura acceptos red-
 dat. [Iterum simile est regnum cælorum sagenæ mis-
 sæ in mare, & ex omni genete piscium congregāti.]
 Pulchre sagenæ assimilatur ecclesia, quia & piscatori
 est commissa, & intra rete fidei quotidie homines ca-
 pit. Sicut enim piscatorum est, cum sagena de profun-
 dis gurgitibus pisces ad litus trahere, sic quotidie ec-
 clesia per doctrinam prædicatorum, de turbulentis
 & amaris gurgitibus mundi, mentes hominum ad ue-
 ram lucem trahere studet. Et quoniam quandiu in p-
 senti uita ecclesia cum bonis colligit & malos, recte de
 eadem sagena subditur. [Quam, cum impleta esset,
 educētes, & secus litus sedentes, elegerunt bonos in
 uasa sua, malos autem foras miserunt.] Vbi cum bo-
 ni & mali nominantur, præsentis temporis ecclesia de-
 signatur. Boni em̄ soli nusquam sunt, nisi in cælo: ma-
 li autem nusquam soli sunt, nisi in inferno. Hæc autē
 ecclesia quæ in medio consistit, utriusq; patriæ ciues
 recipit, sicut per Psalmistam dī: Annūciaui & locutus
 sum, multiplicati sunt sup numerū. Vbi considerandū
 est, q̄a sup numerū electorū mō ī ecclesia multi repro-
 bi intrare possunt, sed in regnū cælorū nō possunt. uñ
 & bñ dī. [Elegerunt bonos in uasa sua, malos autem
 foras miserunt.] In q̄bus uerbis manifeste discretio
 electorū & reproborū, in fine seculi futura esse oñdī.
 Sicut enim mare, seculum: sic litus maris, finē signi-
 ficat seculi. In littore enim sedentes, [elegerūt bonos
 in uasa sua, malos autem foras miserunt,] quia in fi-
 ne seculi electi assumentur ad gloriam, & reprobi se-
 parabuntur ad pœnam, iuxta quod alibi dominus ait

in euangelio: In illa nocte erunt duo in lecto uno, unus assumetur & unus relinquetur. Vnde & exponens dñs similitudinem, adiunxit: [Sic erit in consummatione seculi. Exhibunt angeli & separabunt malos de medio iustorum, & mittent eos in caminū ignis, ibi erit fletus & stridor dentium.] Hoc est quod dñs alibi in euāgelio dicit, Mittet filius hominis angelos suos, & colligent de regno eius omnia scandala. Et item de zizanjs quę inimicus homo superseminauit tritico, interrogatus ait: Sinite utraq; crescere usq; ad messem, & in tempore messis dicā messoribus, Colligite primū zizania, & alligate ea in fasciculos ad comburendū, triticum autē congregate in horreū meū. Id ipsum est quod alibi dicitur a dño: Cum sederit filius hoīs in sede maiestatis suę, cōgregabunt ante eū omnes gentes, & separabit eos ab inuicē, sicut pastor segregat oues ab hōdis &c. In eo autem quod subiungit, [Ibi erit fletus & stridor dentium,] manifeste qualitas pēnarum describitur. Oculi enim prę nimio fumo fluere lacrymas solent, dentes uehementi frigore stridescere. Cum uero ait, [Ibi erit fletus & stridor dentium,] ostendit qui reprobi in gehenna, & frigus intolerabile, & calorem inæstimabilē sustinebunt, iuxta illud quod per beatū Iob dicitur: Ad calorem nimum trāsibunt ab aquis niuium, & usq; ad inferos peccatum illius, obliuiscatur eius misericordia, dulcedo illius uermis. Finita autem similitudine, de eius intellectu saluator discipulos requirit, ostendens pijs magistris, ut alios, possint erudire, aliquando interrogare debere. Ait em̄: Intellexistis hæc omnia? illisq; dicētib; etiā, de pfectū illorū gloriabatur, dicēs: Ideo omīs scriba doctus in regno

cælorum, similis est homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo noua & uetera. Quod specialiter ad apostolos pertinere, ex eo manifestum est, quod homini patrifamilias cōparantur, proferenti de thesauro suo noua & uetera. Si enim per noua & uetera uetus & nouum testamentum accipimus, **Abraam & Moysen** cæterosq; patres, qui ante domini aduentū fuerunt, noua cum ueteribus non prætulisse cognoscimus: quia etsi noua narrauerunt, domini tamen incarnationem nouā corporalibus oculis non uiderunt, sicut ipse discipulis suis ait: **Multi reges & prophetae uoluerunt uidere quæ uos uidetis, & nō uiderunt: & audire quæ auditis, & non audierunt.** **Apostoli** autē noua & uetera spiritualiter intellexerūt, & noua corporalibus oculis uiderunt. Quibus ipse ait: **Mandatū nouum do uobis, ut diligatis inuicem. Siue aliter: Vetera ad pœnam, noua pertinent ad gloriam.** **Vetustum** em̄ erat homini, post peccatū ire ad pœnam, cui aliquid nouum per redemptoris aduentum cōtigit, quādo bene operantibus gloria est repromissa. **Cum ergo dñs discipulos collaudat, dicēs: Omnis scriba doctus in regno cælorum, similis est homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo noua & uetera,** ostendit hunc ordinem doctoribus in prædicatione seruandum, ut uetera proferant de terrore supplicij, & noua de promissione præmij. **Quod & in huius lectionis serie suo exēplo dominus ostendit, cum in prioribus similitudinibus incitauit ad præmium, & in sequentibus cōminatur supplicium, ostendēs (ut dictum est) doctoribus qd sic bñ operantibus debent promittere gloriam, ut non cessent peccantibus cōminari pœnā. Quod etiā in le**

ge figurate ostēdit, qñ per Moysen tale p̄ceptū dedit, dicēs: **Nō accipies loco pignoris superiorē & inferiorē molā, q̄a apposuit tibi animā suam.** Superior em̄ & inferior mola, spes & timor accipit. Quasi em̄ a debitoribus pignus accipimus, cum confessionē peccatoris accipimus. Cui si p̄nitēti spem nō repromittimus, ueniā negamus, superiorē molam tollimus. Si aut̄ peccatori securitatē damus, inferiorē abstrahimus. Sed utrunq; obseruandū est, ut sic p̄nitētibus p̄mittamus ueniā, quatenus in peccato p̄seuerantibus cōminemur p̄cnam, ut quos nō prouocāt ad b̄n̄ agendū p̄m̄ia promissa, saltem denunciata terreāt supplicia. **Tu autem domine miserere nostri.**

SERMO DE CONFessione Iesu ad patrē, & de iugi eius suauitate & oneris leuitate.

• **Matthæi. XI.**

In illo tempore Respondens Iesus, dixit: Confiteor tibi pater, domine cæli & terræ, quia abscondisti hæc a sapiētibus & prudentibus. Et reliqua.

In fronte huius lectionis euangelicæ quæstio suboritur, cum nec superius, nec inferius describatur, quod aliquis eum interrogasset. Legimus em̄ in alijs locis, quod interrogatus est a discipulis, & respōdit. Interrogauerūt eū scribæ & pharisæi, & respōdit: **Hic datur intelligi, quia nihil tale reperitur, sed tantummodo absolute dicit, respōdit Iesus. Concordia Lucæ euangelistæ facienda est, qui hoc aptius mani-**